

КУЛТУРА

Гостиовања наших уметника у Хрватској

Истрани упознали будимпештански „Круг“

Поводом манифестације „Дани српске културе у Истри“, неколико чланова Удружења уметника „Круг“ из Будимпеште је, на позив организатора, имало низ наступа у том делу Хрватске

Невелику екипу будимпештанских уметника овога пута су чинили сликар Милан Ђурић и песници Радивој Галић и Грга Олах, а придружила им се и Јасенка Галић-Васић. Како сазнајемо од путника, после помало исцрпљујућег путовања и заслужене кафе на ријечној риви, наступили су на књижевној вечери у просторијама Удружења хрватских књижевника из Ријеке.

На овој манифестацији придружили су им се и њихови стари пријатељи и колеге из Србије – чланови уметничке групе „Арте“. Видно су задовољни пријемом од стране домаћина, а вече је, како нам рекоше, пртекло у духу уметности.

Радивој Галић и Грга Олах прочитали су своја новија песничка остварења, као и неке раније стихове из заједничке збирке „Песма будилника“. Поред песника „Арте“ и „Круга“, своје стихове су говорили и ријечки песници.

Исте вечери отворена је изложба ликовних радова Милана Ђурића, рађених на ручно прављеном папиру. Он се овом приликом представио цртежима, колажима и комбинованом техником.

Наредног дана српски уметници из Мађарске гостовали су у Пули, где су најпре уживали у сунцу, у шетњама уличицама и трговима грађеним у италијанском стилу, али и у мирису мора. Неизоставни део програма био је чувени амфитеатар у Пули.

Поподне су у Галерији „Винсент од Каства“ присуствовали отварању пе-

те по реду манифестације „Дани српске културе у Истри“, као и изложби слика чланица групе „Арте“. Предвече је уследила пројекција у оквиру „Ревизије српског филма“, а вече је завршено дружењем у једном од пулских кафића, уз првокласно истарско вино.

Трећег дана гостујући уметници су кренули пут Ровиња и зауставили се успут у селу Перои, где су посетили српску парохију. Отац Горан Петровић их је угостио у свом дворишту, испричао им историјат парохије и показао српску цркву и капелу.

У предвечерје тога дана, у ровињском Дому културе такође су говорили своје стихове, уочи Књижевних сусрета „Десанки у част“, а поводом 115 година од рођења и 20 година од смрти наше велике песникиње.

Два уметничка удружења, из Београда и Будимпеште, укратко су представили њихови председници Миодраг-Мића Јакшић и Милан Ђурић. После програма и неформалног коктела, чланови „Круга“ кренули су назад за Будимпешту. Кажу да су веома задовољни што су на „Данима српске културе у Истри“, стекли бројна познанства са колегама из региона. А што је за њих најважније, представили су на најбољи могући начин Удружење „Круг“ и српску уметност која настаје на тлу Мађарске.

Г. О.

Српски народ добио простор за националну заоставшћину

Историјски музеј после пола века доступан публици

Међу бројним драгоценим експонатима новоотвореног Историјског музеја Србије је и једина сачувана српска круна – краља Петра I Карађорђевића

СИМБОЛИ ДВЕЈУ ДИНАСТИЈА

Својим уметничким квалитетима и историјским значајем издвајају се краљевске инсигније: шар, жезло, копча за плашт, крунидбени плашт од венецијанског плиша и свиле опасан хермелином – први пут изложен након рестаурације и једина сачувана српска круна краља Петра Првог Карађорђевића, изливена по нацрту Михаила Валтровића од гвоздене ручке топа војда Карађорђа у чувеној радионици браће Фализ у Паризу. Њу је краљ Петар носио само једном – на свом крунисању 1904. године на стогодишњицу Првог српског устанка.

У поставци је и вождов јатаган са раскошним орнаментима, сабља Александра Обреновића, накит породице Обреновић, намештај који је некада красило ентеријере српских дворова...

У изложбеном простору на Тргу Николе Пашића у Београду, који је недавно свечано отворен изложбом „Карађорђевићи и Обреновићи у збиркама Историјског музеја Србије“, посетиоци имају прилику да виде више од 400 оригиналних предмета који су припадали родоначелницима нововековних српских династија – Карађорђу и Милошу и њиховим наследницима. Ту су експонати од оружја коришћеног у Првом српском устанку, преко краљевских инсигнија Петра Првог Карађорђевића, до оних којима су се припадници владарских породица служили у приватном животу.

– Успели смо да потпуно обновимо 1.200 квадрата изложбеног простора – каже Мирослав Живковић, директор Историјског музеја Србије. – Урађена је комплетна расвета, климатизација, стављен је нов паркет... За кратко време, са мало људи и минималним средствима, утрошено је само 11,5 милиона динара, уз изузетан напор успели смо

да направимо чудо. Екипа је радила 14 сати дневно. Кад завршимо другу фазу, надамо се да ћемо од државе добити новац за реконструкцију још хиљаду квадрата. Ово ће сигурно бити најлепши музеј у Београду. Тада ћемо урадити и сталну поставку, коју Музеј није имао од свог оснивања.

Поставку изложбе о две српске династије чине највреднији примерци из фонда Историјског музеја Србије.

– Готово сви изложени експонати представљају луксузне предмете, чији су изглед, порекло и материјал били у функцији потврде статуса, богатства и моћи њихових власника – каже Андреј Вујновић, аутор концеп-

ције изложбе и музејски саветник у Историјском музеју.

Изложени су и експонати који сведоче о одређеним догађајима: марама војда Карађорђа са карактеристичним чвором – знаком његовог тајног повратка у Србију 1817. године, кључ од просторије у којој су се крили краљ Александар и Драга Обреновић непосредно пре убиства у Мајском преврату 1903. године, драма „Сливница“, написана на немачком језику, коју је краљ Милан Обреновић објавио у Хамбургу под псеудонимом Харун ал-Рашид, као и одећа кнеза Михаила Обреновића, у којој је убијен у Топчидеру 1868. године.

М. Т.